

Műhelymunka általános iskola/középiskola

TÁMOP 3.1.6-11/2 2011-003

„Tanuljunk együtt! - Tanuljunk egymástól!”

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók
együttnevelésének támogatása és az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény
komplex szolgáltatásainak kialakítása
Dél-Baranyában

IRÁNYELVEK

32/2012. (X.8.) EMMI rendelet

a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

és

a Sajátos nevelési igényű
tanulók iskolai oktatásának irányelve

1. § Óvoda

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését végző óvoda a helyi **pedagógiai programját**

- az **Óvodai nevelés országos alapprogramja,**
- valamint a **Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében** foglaltak figyelembevételével készíti és fogadja el.

(1. melléklet)

4.§ (4) A jelenleg alkalmazott óvodai nevelési programokat 2013. augusztus 31-ig felülvizsgálják, és módosítják.

2. § Iskola

(1) A sni tanulók iskolai nevelését és oktatását végző iskola **helyi tantervét**

- **választott kerettanterv,**
- **Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltak figyelembevételével készíti el és fogadja el. (2. melléklet)**
- (2) A sni tanulót a többi tanulóval **együtt nevelő, oktató iskola** a helyi tantervének elkészítésénél az e rendelet 2. mellékleteként kiadott **Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvét is figyelembe veszi.**

Hatályba lépés

- **4. § (1)** Ez a rendelet 2013. augusztus 1-jén lép hatályba, azzal, hogy a rendelkezéseit első alkalommal **a 2013/2014. tanévben** az iskolai nevelés-oktatás **első, ötödik és kilencedik** évfolyamán, ezt követően minden tanévben **felmenő rendszerben kell alkalmazni.**
- 2017. augusztus 31-ig a jelenleg érvényes Irányelvek (2/2005. (III. 1.) OM rendelet) is érvényben van

3. § fejlesztő nevelés-oktatás

A súlyosan, halmozottan fogyatékos tanulók tankötelezettségének teljesítését biztosító gyógypedagógiai intézmény **A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő nevelésének, oktatásának irányelve** figyelembevételével készíti el és fogadja el **rehabilitációs pedagógiai programját**.

(3. melléklet)

4. § (5) A súlyosan, halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő nevelését-oktatását végző gyógypedagógiai intézmények a jelenleg alkalmazott rehabilitációs pedagógiai programjaikat 2013. augusztus 31-ig felülvizsgálják és módosítják.

Részei

1 sz.
melléklet

- SNI gyermekek óvodai nevelésének irányelve

2. sz.
melléklet

- SNI tanulók iskolai oktatásának irányelve

3. sz.
melléklet

- A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő nevelés-oktatása

Szerkezeti felépítés

1. Általános elvek

2. Specifikus fejlesztési elvek

2.1. A .....fogyatékos tanuló

2.2. A .....fogyatékos tanuló iskolai fejlesztése

2.2.1. A .... tanuló fejlesztésének

Alapelvei

Célja

Kiemelt feladatok

2.2.2. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

2.2.3. A többségi iskolában történő együttnevelése

2.2.4. A NAT és a kerettanterv alkalmazása

1. Fejlesztési területek-nevelési célok

2. Kompetenciafejlesztés

2.2.5. A NAT és a választott kerettanterv alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

2.2.6. Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció

2.2.7. A halmozott fogyatékos ... -tanuló fejlesztése

Kiemelt fejlesztési feladatok, alapelvek

Fogyatékosági területek

- Mozgásszervi
- Látássérült
- Hallássérült
- Enyhe értelmi fogyatékos
- Középsúlyos értelmi fogyatékos
- Beszéd fogyatékos
- Autizmus spektrum zavarral élő
- Pszichés fejlődési zavarral küzdő

1. Általános elvek

1.1. Alapdokumentumok elkészítésekor figyelembe veszik

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a kollégiumi nevelés országos alapprogramját, a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a fővárosi, megyei feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt tanulók sajátosságait

1.2. Az Irányelv célja

Az Irányelvben foglaltak célja, hogy a speciális tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél.

Az Irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is terjedjen ki,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmények pedagógiai programjainak tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érvényesítése érdekében meghatározza:

- a tartalmak kijelölésekor **egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit,**
- a sérült képességek **rehabilitációs, habilitációs** célú korrekciójának **területeit,**
- a nevelés, oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű **időbeli kiterjesztésére** vonatkozó javaslatokat.

1.3. A speciális tanulók habilitációs, rehabilitációs célú ellátása

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor **figyelembe veszik**.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

1.3.1. A rehabilitációs, rehabilitáció ellátás közös elvei

- a) A speciális tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú rehabilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmazzanak.
- b) A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.

1.3.2. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- a) A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékből, autizmus spektrum zavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó **hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása** vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- b) Törekvés a **különbéle funkciók egyensúlyának** kialakítására.
- c) A szükséges **speciális eszközök** elfogadtatása és **használatuk megtanítása**.
- d) Az **egyéni sikereket segítő**, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos **egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése**.
- e) Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók **tehetségének kibontakoztatása**.

1.3.3. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A fogyatékoság típusa, súlyossága.
- b) A fogyatékoság kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje.
- c) A sajátos nevelési igényű tanuló
  - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
  - képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei.
- d) A társadalmi integráció kívánalmai:
  - az egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása,
  - továbbtanulás, pályaválasztás,
  - önálló életvitelre történő felkészítés

Tanügyi dokumentumok

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

- a) az intézmény pedagógiai programjában,
- b) a helyi tantervben
- c) a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,(pl: tanmenet)
- d) az egyéni fejlesztési tervben

Gyógypedagógus kompetenciája:

1. a programok, programcsomagok összeállítása,
2. a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés,
3. közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban.

1.4. Pedagógiai feltételek

A kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeket a **köznevelési törvény** foglalja össze:

az általános feltételeket **módosítja**, illetve **kiegészíti** olyan **többletszolgáltatásokkal**, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a speciális tanulók számára:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

1.5. Integrált nevelés, oktatás

- A speciális tanulók eredményes **szocializációját**, iskolai pályafutását **elősegítheti** a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – **integrált – oktatásuk** (teljes vagy részleges integrációjuk).
- Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, **magasabb értéket kínál**, mint részvétet és védettséget.
- **Sikerkritériumnak** a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető.

Sikeres integráció feltételei

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő **szakmai programokon** akkreditált továbbképzéseken.
- Az együttnevelést megvalósító iskolák **pedagógusainak**, valamennyi dolgozójának, **gyermek- és szülői** közösségének **felkészítése** a sni tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a **habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése** és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” **alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához**, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A **nyitott tanítási-tanulási folyamatban** megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi speciális eszközök alkalmazását.

A befogadó pedagógus

Jellemzői

- magas szintű pedagógiai
- pszichológiai képességek (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség)
- együttneveléshez szükséges kompetenciák

Feladatai

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a **tantárgyi tartalmak módosulásait**;
- egyéni fejlesztési tervet készít** a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a **tanórai tevékenységek**, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat **beépíti**, a folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához **alternatívákat keres**;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez**, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel**, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyógypedagógus feladata

- a) segíti a pedagógiai **diagnózis értelmezését**;
- b) javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges **környezet kialakítására** (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz szükséges **speciális segédeszközök** kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai **specifikus módszerek**, módszerkombinációk alkalmazására;
- e) figyelemmel kíséri a **tanulók haladását**, részt vesz a részeredmények **értékelésében**, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó **módszerváltásokra**;
- f) **együttműködik a többségi pedagógusokkal**, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) **terápiás fejlesztő tevékenységet** végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- h) segíti a befogadó pedagógust az **egyéni értékelés kialakításában**, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- i) segíti a helyi **feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását**.

Szakmai segítség

- az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények,
- a pedagógiai szakszolgálati, illetve
- pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait,
- az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét

2. Specifikus fejlesztési elvek

Sérülés specifikus végzettséggel rendelkező
gyógypedagógusaink tudnak segítséget adni
a specifikus többlétszolgáltatásokról

Kollégáink

Speciális terület:	Gyógypedagógus neve:	Elérhetőség:
Mozgásszervi	Orosz Józsefné Vadon Zsuzsanna	obockerika@gmail.com
Látássérült	Dobos Kristófné	doboscsi.sza@gmail.com
Hallássérült	Csizmadia Alexandra	alexandra.csizmadia@gmail.com
Enyhe értelmi fogyatékos	Szabadiné Kovács Ágnes Tóthné Schiebelhut Lívía	szabiagi@gmail.com tneslivia@gmail.com
Középsúlyos értelmi fogyatékos	Svéger Bálintné Friedrich- Mészáros Erika	svegerbalintne@freemail.hu fmerika78@gmail.com
Beszéd fogyatékos	Bukovics Eszter Tóthné Schiebelhut Lívía	bukovics.eszter77@gmail.com tneslivia@gmail.com
Autizmus spektrum zavarral élő	Svéger Bálintné	svegerbalintne@freemail.hu
Egyéb pszichés zavar	Bosnyák Ildikó Tillné Kismődi Julianna	bosildi@hotmail.hu kismodi@gmail.com

Köszönjük a figyelmet!

www.meixner-egymi.ucoz.hu
palyazat.miegyimi@gmail.com